

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 14

Ostrava

okresní pracoviště Bruntál

Inspekční zpráva

Základní škola Andělská Hora
793 32 Andělská Hora 215, okres Bruntál

Identifikátor ředitelství: 600 132 005

Zřizovatel: Obec Andělská Hora
Obecní úřad, Andělská Hora č. 123, PSČ 793 32
Školský úřad: Květná 64, 792 01 Bruntál

Čj.	141 259/99-11011
Signatura	kn1cs103

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	4
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	5
3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti	5
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	5
3.3 Odborné a pedagogické řízení	6
3.3.1 Organizační struktura školy	6
3.3.2 Personální struktura školy	7
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	7
3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení	8
3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější	8
3.6 Vedení povinné dokumentace	9
3.7 Výroční zpráva	9
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.....	9
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .11	
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	11
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	11
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	12
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	17
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	18
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	18
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy	19
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	20
5 ZÁVĚR	21
5.1 Závěry inspekce	21
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	21
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	22
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	22
5.5 Další adresáti zprávy	22
5.6 Připomínky ředitele školy	22

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

18. - 21. květen 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Olga Grossmannová
Členové týmu: PaedDr. Jaroslava Gebauerová
Mgr. Jan Katolický
Marie Pavlíčková
Mgr. Ivan Tuček

1.4 Ředitel školy

Mgr. Leoš Sekanina

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až k) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- povinná dokumentace školní družiny dle § 9 odst. 1 písm. b), c) vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech,
- zřizovací listina čj. 310/F/93 ze dne 09. 11. 1992,
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 786/32/98-Ř s účinností od 01. 09. 1998,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98, výroční zpráva o hospodaření za rok 1997,
- zahajovací výkaz školy,
- rozpočet školy,
- koncepční záměry školy, plán práce školy na školní rok 1998/99,
- tematické plány učiva,
- písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy,
- dotazníky ČŠI,
- hospitační inspekční záznamy,
- grafické výstupy žáků.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Ve školním roce 1998/99 probíhá výuka žáků prvního až osmého ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v devátém ročníku podle upraveného učebního plánu čj. 18 730/91-22 s platností od 01. 09. 1995.

Uvedené dokumenty jsou schváleny MŠMT ČR.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy

Individuální volba vzdělávacích aktivit spočívá v nabídce výuky volitelných předmětů pro žáky osmého a devátého ročníku (informatika, ekologie) a nepovinných předmětů pro žáky druhého až devátého ročníku (zájmová hudební výchova - sborový zpěv, anglický jazyk, zájmová tělesná výchova a pohybové hry - tři běhy, domácí nauky, přírodopis zaměřený na chovatelství).

Další speciální vzdělávací nabídka školy je určena žákům se specifickými vývojovými poruchami. V letošním školním roce provádí škola u dvanácti žáků s vývojovými poruchami učení reedukační péči, při péči o jednoho tělesně postiženého žáka má škola k dispozici asistenta, vykonávajícího touto formou vojenskou náhradní službu.

Spokojenost se vzdělávací nabídkou a dalšími činnostmi školy, které odpovídají zájmům dítěte, vyjádřilo 72 % rodičů.

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	2	23	12	1
2.	2	36	19	3
3.	2	38	19	2
4.	1	23	10	1
5.	1	21	11	0
6.	2	35	18	2
7.	1	17	6	2
8.	1	23	9	1
9.	1	18	11	1
Celkem	13	234	115	13

3 ŘÍZENÍ ŠKOLY

3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti

Dlouhodobá koncepce školy zpracovaná v roce 1998 pod názvem *Koncepce rozvoje Základní školy Andělská Hora* plynule navazuje na předchozí dlouhodobý záměr týkající se především rozvoje školy v oblasti materiální a technické (zlepšení interiéru školy a jeho vybavení, dostavba tělocvičny a školní kuchyně s jídelnou). Současná nově vypracovaná koncepce rozvoje si klade dlouhodobé cíle především v oblasti výchovy a vzdělávání v duchu projektu *Program podpory zdraví ve škole* zpracovaného Státním zdravotním ústavem. Je zde rozpracováno zejména vytvoření podmínek pro výchovně vzdělávací činnosti (pohoda prostředí z hlediska věcného, sociálního a organizačního, zdravé učení, otevřené partnerství ap.). Pro postupné naplňování dlouhodobých cílů kladou nové koncepční záměry důraz na plnění konkrétních úkolů v oblasti výchovy a vzdělávání v návaznosti na materiální, technické a personální zabezpečení.

Z uvedených dlouhodobých záměrů vychází *celoroční plán práce na školní rok 1998/99*. Jako hlavní koncepční cíl si zde škola vytyčila vytvoření předpokladů pro vstup do nadnárodní sítě škol podporujících zdraví (dále ŠPZ). Jemu jsou podřízeny i další klíčové oblasti. V nich jsou konkretizovány hlavní úkoly s vymezenými termíny i stanovenou zodpovědností za jejich plnění. Součástí celoročního plánu je plán práce školní družiny a celoroční plán kontrolní činnosti vedoucích pracovníků školy. V samostatných dokumentech je rozpracováno rozdělení kompetencí vedení školy, pracovní náplň výchovného poradce a učební plán se stanovenou týdenní hodinovou dotací povinných vyučovacích předmětů zpracovaný se zřetelem ke splnění vzdělávacích požadavků na prvním i druhém stupni základní školy.

Vedení školy dále konkretizuje a aktualizuje úkoly v měsíčních plánech, jejichž plnění je průběžně sledováno a vyhodnocováno zejména v rámci provozních porad. Pedagogické problémy jsou řešeny na pedagogických radách. Organizování rad je z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu optimální.

Kontrolou bylo zjištěno, že dlouhodobé záměry i roční plán školy byly projednány se zřizovatelem, rodičovská veřejnost byla s nimi seznámena na plenárním zasedání školy.

Škola má jasný a srozumitelný koncepční záměr přijatý zřizovatelem, sborem i rodiči. Plánování je promyšlené, veškerá písemná dokumentace vztahující se k této problematice má velmi dobrou informační hodnotu i úroveň zpracování. Sledovaná oblast je hodnocena jako nadprůměrná.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Realizace učebních plánů je v souladu s deklarovanými vzdělávacími programy. Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách, kontroly pedagogické dokumentace (zápisy o probíraném učivu v třídních knihách, časově tematické plány zpracované vyučujícími pro jednotlivé předměty) i žákovské dokumentace lze konstatovat, že učební osnovy přijatých vzdělávacích programů jsou plněny. Výjimkou je pouze matematika v šestém ročníku; zde bylo do výuky aritmetiky zařazeno a probíráno učivo vyššího ročníku.

Individuálně zvolené vzdělávací aktivity (viz bod 2.2) jsou realizovány ve vykazované šíři, výuka probíhá v souladu s příslušnými učebními osnovami.

Škola vypracovává a naplňuje individuální programy pro žáky se speciálními potřebami. Reedukační péče probíhá v době mimo pravidelné vyučování v délce doporučené pedagogicko-psychologickou poradnou.

Z ankety ČŠI provedené mezi rodiči žáků vyplývá, že 67 % respondentů je spokojeno se zvoleným vzdělávacím programem školy. Ten, dle jejich názoru, splňuje očekávání a požadavky žáků i rodičů.

Schválené učební dokumenty deklarovaných vzdělávacích programů jsou až na uvedenou výjimku plněny.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura školy

Ředitel školy vykonává funkci od roku 1990 na základě konkursního řízení. Poslední jmenování proběhlo k datu 9. května 1996 po úspěšném rekonkursním řízení. Ředitel školy i jeho zástupce splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro daný typ školy vyplývající z vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Běžný provoz školy se řídí *řádem školy*, který je sestaven v souladu s § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole. Jednotlivá ustanovení respektují dokumenty Úmluva o právech dítěte, Pokyn náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro základní a střední školství k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, netolerance a xenofobii čj. 20 734/95-21 a Pokyn MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj. 16 227/96-22.

Součástí řádu školy je i přehled *organizace výchovně vzdělávacího procesu a provozu školy*. Organizace vychází z obecně platných pravidel ustanovených v dokumentu Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaném MŠMT ČR pod čj. 16 969/96-42. Z uvedeného vyplývají prováděcí předpisy vypracované vedením školy k zajištění plnění specifických úkolů zaměstnanci školy (pedagogické dozory, povinnosti třídních učitelů, BOZP), vnitřní řády odborných učeben a školní družiny.

Na škole nejsou ustaveny předmětové komise ani jiné metodické orgány, jediným poradním orgánem vedení školy je pedagogická rada. Zápisy z pedagogických rad jsou řádně vedeny, obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovy a vzdělávání.

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla fungování, je propracovaná a umožňuje efektivní řízení školy. Jako negativum se jeví absence metodických orgánů, čímž není vždy zajištěna zpětná vazba mezi pedagogy a vedením školy. Sledovaná oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.3.2 Personální struktura školy

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	12	0	1	0	2	0	2	0
Vychovatelky ŠD	2	0	0	0	0	0	1	0
Celkem	14	0	1	0	2	0	3	0

Z uvedené tabulky vyplývá, že z dvaceti pedagogů, kteří na škole pracují, splňuje 70 % podmínky dle ustanovení již dříve citované vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., 5 % má pouze odbornou a 10 % pouze pedagogickou způsobilost, 15 % pracovníků podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nesplňuje vůbec.

Problematictější situace je z hlediska míry aprobovaně odučených hodin na škole; celková aprobovanost výuky činí 59,7 % (na prvním stupni 71,2 %, na druhém stupni 45 %). Na prvním stupni tento stav nejvíce postihuje výuku v pátém ročníku, na vyšším stupni pak český jazyk, německý jazyk, občanskou, tělesnou, výtvarnou, rodinnou výchovu a praktické činnosti. Uvedený stav je příznačný pro všechny školy v okrese umístěné v neatraktivních venkovských pohraničních oblastech.

Věkové složení sboru je v současné době poměrně příznivé, 70 % učitelů je ve věku do čtyřiceti pěti let.

Ačkoli vedení školy spolu se zřizovatelem vytváří v rámci možností podmínky pro stabilizaci pedagogického sboru, dochází každoročně k personálním změnám. Učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí využívají lukrativnějších nabídek městských škol, za nekvalifikované pedagogy, s nimiž je po uplynutí zákonné lhůty ukončen pracovní poměr, jsou přijímáni noví, perspektivnější učitelé.

Přes výše uvedené objektivní skutečnosti jsou personální podmínky vzdělávání v této škole hodnoceny jako průměrné.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy vytváří příznivé podmínky pro další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků, podporuje jejich aktivity. Jedna učitelka dálkově studuje učitelství pro první stupeň základních škol na pedagogické fakultě, jedna vyučující si doplňuje vzdělání formou bakalářského studia českého jazyka, tři vyučující si rozšiřují kvalifikaci speciálním studiem (německý jazyk, logopedie, informatika) při Středisku služeb školám (dále SSS) v Krnově. Nabídky vzdělávacích akcí a seminářů pořádaných SSS jsou v rámci finančních možností školy maximálně využívány.

Pro vlastní samostudium mají pedagogičtí pracovníci školy k dispozici dostatečné množství odborných publikací a časopisů. Z plánu a přehledu o účasti na vzdělávacích akcích je zřejmé, že zájem učitelů o sebevzdělávání je mnohonásobně vyšší než může škola realizovat.

Péče o vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků je hodnocena jako nadprůměrná.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je v souhrnu celá oblast odborného a pedagogického řízení hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení

Plán kontrolní činnosti, který je součástí celoročního plánu školy, zahrnuje pět klíčových oblastí (oblast pracovně právních vztahů a personální, pedagogickou, finanční, materiálně technickou a oblast činností správních zaměstnanců). Všechny uvedené okruhy obsahují konkrétní úkoly, termíny a zodpovědnost za plnění. Plánované termíny jsou vedením školy sledovány, průběžně vyhodnocovány a analyzovány. O výsledcích kontrol je vždy za čtvrtletí školního roku vypracována vedením školy *zpráva o kontrolní činnosti*, která je předkládána pedagogické radě. Zpráva je vždy přílohou zápisu z pedagogické rady. Výsledky analýz jsou využívány v další práci vedení školy.

Pro individuální hodnocení pedagogických pracovníků při určování výše nenárokových složek platu jsou zpracována kritéria hodnocení; ta jsou veřejně známa a vedením školy dodržována. Ředitel školy rovněž využívá motivační role slovní pochvaly a poděkování za mimořádně úspěšné akce školy.

Hodnocení a klasifikace chování a prospěchu žáků probíhá v souladu s pravidly obecně stanovenými ve vyhlášce MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole. Vyučující na nižším stupni školy využívají při hodnocení žáka souběžně s klasifikačními stupni i slovní hodnocení zejména v oblasti průběžného informování rodičů. Z dotazníku pro rodiče vyplývá, že pravidla hodnocení jsou žákům i zákonným zástupcům žáků známa a jsou v praxi dodržována (86 % odpovědí). V souhrnu lze tedy konstatovat, že hodnocení žáků má převážně motivující charakter.

Vedení školy má stanovený účinný systém kontroly, existují v něm zpětné vazby. Sledovaná oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je zakotven v celoročním plánu práce. Je propracován, existují v něm zpětné vazby. Hlavní prioritou je osobní kontakt. O důležitých věcech se učitelé a žáci dovídají včas, informace jsou utříděné a úplné. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají provozu školy, pedagogického procesu i různých zájmových aktivit. Důvěrné informace o žácích jsou odpovídajícím způsobem chráněny před zneužitím. O pedagogických radách a pracovních poradách jsou vedeny písemné záznamy s relevantní výpovědní hodnotou. Informovanost pracovníků i žáků školy je na dobré úrovni.

Vnější informační systém spočívá především v zajištění včasné a pravidelné informovanosti rodičů. O prospěchu a chování jsou rodiče průběžně informováni prostřednictvím tzv. deníčků a žákovských knížek, dále pak na třídních schůzkách. Další informace poskytuje rodičům výchovná poradkyně v rámci pravidelných konzultačních hodin. Rodiče a zákonní zástupci mohou získat informace i po individuální domluvě. O činnosti školy jsou žáci, rodiče a veřejnost informováni prostřednictvím žákovských časopisů *Anděláčků* a *AKTA 9*, škola vydává pravidelně ročenky, k padesátému výročí vzniku české školy v obci vydala Almanach 1948 - 1998 a řadu příležitostných bulletinů. Informace o práci a úspěších školy se pravidelně objevují v obecním rozhlase, na vývěsce ve vesnici a v Obecním zpravodaji.

Vysoká kvalita informačních služeb pro rodiče vyplynula i z rodičovského dotazníku (91,9 % pozitivních hodnocení).

Vedení školy kladně hodnotí spolupráci s obcemi, jejichž děti školu navštěvují.

Informační systém školy je funkční, existují v něm zpětné vazby. Tato oblast je hodnocena jako nadprůměrná.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace školy je v souladu s § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), v platném znění. Je vedena řádně, funkčně a na žádoucí úrovni. Drobné nedostatky, které byly během inspekční činnosti zjištěny zejména v dokumentaci třídního učitele, byly ihned odstraněny.

Povinná dokumentace školy má velmi dobrou obsahovou i formální úroveň, drobné nedostatky se vyskytují pouze v ojedinělých případech. Je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98 včetně výroční zprávy o hospodaření za rok 1997 akceptuje § 17e odstavec 2, 3 a § 17g zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Tato zpráva postihuje všechny oblasti dle uvedeného zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Obsahová i formální stránka má velmi dobrou úroveň.

Výroční zpráva je hodnocena jako nadprůměrná.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Škola je právním subjektem a hospodaří podle schváleného rozpočtu. Finanční prostředky přidělované školským úřadem a zřizovatelem jsou využívány v souladu s celkovou strategií zajištění provozu školy a vybavení potřebným množstvím učebnic.

Mzdové prostředky přidělované školským úřadem ve smyslu rozpočtové skladby MŠMT ČR jsou v průběhu školního roku upravovány v souladu s přijatými finančními opatřeními. Umožňují škole realizaci nenárokových složek platů, ze kterých je asi 92 % čerpáno na osobní hodnocení a 8 % na odměny. Z hlediska mzdových prostředků se jeví zřízení dvou prvních tříd při celkovém počtu 23 žáků jako neefektivní. Umožňuje však integraci jedné imobilní žákyně.

Z prostředků ostatních neinvestičních výdajů věnuje škola asi 14 500,- Kč na další vzdělávání učitelů. Tato částka však v současné době neumožňuje plně pokrýt zájem pedagogických pracovníků. Zbytek využívá škola k nákupu nových učebnic. V posledních třech letech však citelně chybí finanční prostředky na nákup učebních pomůcek a dalších učebních textů.

Finanční prostředky předělené zřizovatelem umožňují škole jen základní zajištění provozu. Jejich nerovnoměrný přísun však mnohdy dostává školu do velmi složitých situací, kdy není možno ve stanovených termínech provádět příslušné úhrady a hrozí sankce. Škola často nemá finanční prostředky na běžný administrativní provoz. Vůbec se pak nedostávají prostředky na odstraňování zjištěných závad (např. protokolárně uvedené závady zjištěné hygienickou stanicí) nebo odstraňování havarijních stavů.

Další prostředky škola získává ze sponzorských darů, které mají formu finanční i materiální povahy a služeb. V posledních dvou letech škola získala finanční prostředky na základě pěti přijatých projektů v rámci Okresního programu rozvoje základních a středních škol. Tyto prostředky jsou využívány v souladu s předloženými projekty; jejich prostřednictvím se zvýšila kvalita výuky a byla umožněna mimoškolní činnost žáků. Příspěvky rodičů na částečnou úhradu neinvestičních nákladů za pobyt žáků ve školní družině jsou vedeny

na samostatném podúčtu a je z nich zajišťován nákup spotřebního materiálu, her a hraček. Část finančních prostředků získává škola z pronájmů tělocvičny a místností školy.

Rozpočet školy přidělený zřizovatelem a školským úřadem umožňuje pouze základní zajištění provozu a realizaci vzdělávacího programu školy.

Přes problémy, které vyplývají z výše uvedeného nerovnoměrného zajištění finančních prostředků pro provoz školy, je efektivita využívání těchto prostředků ze strany vedení školy hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Škola je umístěna ve třech samostatných budovách asi 200 let starých, které prošly postupnými stavebními úpravami. K dispozici je dvanáct kmenových tříd, z nichž dvě jsou zároveň odbornými učebnami zeměpisu a fyziky společně s chemií. Dále má škola k dispozici samostatné odborné učebny cizích jazyků, přírodopisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, administrativní techniky, počítačů a cvičný byt se žákovskou kuchyní. Vybavení jednotlivých odborných učeben je sice rozdílné, všechny však přispívají k zvýšení úrovně výuky. Učebních pomůcek, které jsou většinou řádně uloženy v příslušných odborných kabinetech, má škola odpovídající množství. Jejich část je však již technicky a morálně zastaralá a potřebuje postupnou obnovu a doplnění (chybí mapový materiál zejména pro výuku dějepisu, pro výuku fyziky a chemie nebyly v letech 1996 - 1998 nakoupeny žádné pomůcky). Vybavení školy počítačovou, audio- a videotechnikou je nadstandardní. Tato zařízení jsou průběžně využívána jak vyučujícími, tak i žáky. V dobře vybavené žákovské a učitelské knihovně je dostatečný počet titulů, který je průběžně obnovován a rozšiřován. Je zde také umístěna multimediální technika využívaná v rámci výuky i mimo ni. V žákovské knihovně je zavedena pravidelná výpůjční doba.

Zázemí školy tvoří místnosti pro vedení školy a hospodářku, sborovna, místnosti školní družiny, šatny, hygienická zařízení a skladovací prostory.

Pro výuku tělesné výchovy a dalších sportovních aktivit je k dispozici velká tělocvična s kabinetem, dobře vybavenou nářaďovnou (důmyslné uložení tělovýchovného nářadí usnadňuje pohotovost výběr veškerých potřebných pomůcek a podporuje samostatnost žáků při jejich přípravě, použití i při úklidu) a veškerým sociálním zařízením. Rozměry a vybavení tělocvičny umožňují realizaci široké škály sportovních činností v rámci výuky i mimo ni. Součástí školy je sportovní areál využívaný k letním sportům. Vybudovaná relaxační a odpočinková zákoutí se využívají i k pobytu žáků o přestávkách.

Dobře vybavené dílny jsou umístěny v budově školy. Je zde také možnost teoretické výuky. Součástí je i strojovna a sklad materiálu. Pro výuku pěstitelských prací je využíván školní pozemek a ovocný sad. V současné době se realizuje výstavba nového skleníku.

Učebnice, které škola využívá, mají schvalovací doložku MŠMT ČR. V současné době jsou vytvořeny ucelené řady téměř všech učebnic pro druhý stupeň (dokončuje se řada učebnic zeměpisu, chybí učebnice občanské výchovy pro šestý ročník). Na prvním stupni jsou převážně využívány pracovní sešity doplňované o další výukovou literaturu.

Nábytek, kterým je škola vybavena, většinou odpovídá antropometrickým požadavkům. Je řádně udržovaný a dle finančních možností obnovovaný.

Z inspekčního dotazníku pro rodiče vyplývá, že 70 % z dotazovaných je s kvalitou prostorových podmínek a vybavení školy spokojeno.

Celkově lze hodnotit materiálně technické podmínky jako spíše nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Rozvrh hodin je sestaven s maximální snahou dodržet psychohygienické zásady, které jsou ustanoveny v § 9 odst. 1 až 3 dříve citované vyhlášky o základní škole, zohledňuje však

potřebu žáků na dostatečnou relaxaci mezi jednotlivými vyučovacími hodinami i skutečnost, že většina žáků do školy dojíždí z okolních vesnic hromadnou dopravou.

Organizace vyučování vykazovala nedostatky v nesprávně stanovené délce páté a šesté vyučovací hodiny a v délce přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním (viz Protokol o kontrole), čímž byla porušena ustanovení v § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole.

Na začátku školního roku byli žáci prokazatelným způsobem seznámeni s pravidly vnitřního režimu obsaženými v řádu školy. Žáci jsou v průběhu školního roku pravidelně seznamováni s pravidly bezpečnosti a ochrany vlastního zdraví i zdraví spolužáků. Záznamy o poučení žáků jsou uvedeny v třídních knihách. Pedagogické dozory o přestávkách jsou zajištěny, školní úrazy jsou řádně evidovány.

Dodržování psychohygieny ve vyučovacím procesu bylo výrazné zejména ve třídách nižšího stupně školy. Vyučující dbali na psychohygienické zásady výuky, zařazovali relaxační techniky, příkladná byla péče ze strany vyučující i odborného asistenta o zdravotně postiženého žáka.

Vybavení pracovních míst žáků i tříd je nesrovnatelně kvalitnější ve třídách prvního stupně; zde jsou k dispozici relaxační koberce, uspořádání nábytku umožňuje sebeobslužnost žáků, výzdoba tříd je na vysoké estetické úrovni. Osvětlení tříd je (až na některé třídy umístěné v přízemí budovy prvního stupně) optimální, tepelný režim vyhovuje ve všech budovách. Problematické je pouze účinné větrání tělocvičny, poněvadž okna jsou zde pevně zabudovaná.

Ve všech budovách školy je udržována čistota a pořádek. Příznivý estetický dojem vytvářejí svou výzdobou, postavenou zejména na žakovských pracích, komunikační prostory hlavní budovy i budova včetně tříd prvního stupně.

Škola zabezpečuje stravování žáků i pitný režim v jídelně školy.

Spokojenost s organizací výuky a s vybavením pracovních míst svých dětí projevilo 77 % dotázaných respondentů.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

Hodnocení kvality vyučování sledovaných předmětů bylo provedeno na základě přímého pozorování v jednotlivých vyučovacích hodinách. Cíl a obsah jednotlivých vyučovacích hodin byl posuzován z hlediska naplňování zvolených učebních plánů a jim odpovídajících osnov. Byla sledována činnost učitelů s respektováním jejich práva volby forem a metod práce i činnosti žáků z hlediska znalostí, dovedností, postojů, tvořivosti, schopnosti aplikovat aj. Rovněž byly sledovány podmínky výchovně vzdělávací práce, atmosféra ve třídách, komunikace mezi učitelem a žáky, zpětná vazba a využití pomůcek.

Český jazyk

Ze 42 hodin týdenní dotace výuky českého jazyka v prvním až pátém ročníku je kvalifikovaná výuka zajištěna v 67 %, výuka v šestém až devátém ročníku není zajištěna aprobovanými pedagogy.

Z hlediska kvality vyučování byla evidentní rozdílná úroveň sledovaných hodin.

Ve třídách nižšího stupně byly vyučujícími jasně stanoveny cíle a obsah učiva. Rozsah a náročnost učiva odpovídaly schopnostem a dovednostem žáků, byly přiměřené jejich věku. Komunikace učitelů s žáky zde vytvářela atmosféru důvěry. Použité metody a formy - časté

střídání činností s prvky skupinové práce, diferencovaným přístupem a častým zařazováním relaxačních technik - byly vzhledem k cílům efektivní.

Sledované hodiny na vyšším stupni se vyznačovaly klasickou stavbou, převažoval frontální způsob výuky. Citelně chyběla diferenciací v náročnosti zadávaných úkolů vzhledem k individuálním schopnostem žáků, ne vždy se vyučujícím podařilo vhodným způsobem žáky motivovat.

Ve všech sledovaných hodinách vycházeli vyučující z vlastních rámcově zpracovaných tematických plánů. Ty byly v souladu s učebními osnovami zvolených vzdělávacích programů, probraná látka odpovídala zápisům v třídních knihách.

Pozitivně lze hodnotit snahu vyučujících vést žáky k samostatné logické úvaze a aplikačním dovednostem. Okamžité slovní hodnocení zajišťovalo zpětnou vazbu mezi učiteli a žáky.

Součástí hospitační činnosti byla i kontrola žákovské dokumentace. Písemné práce žáků jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány, žáci - především druhého stupně - nejsou vedeni k práci s chybou. Grafická úroveň prací žáků prvního stupně je velmi dobrá, žáků druhého stupně podprůměrná. U písemných prací není prováděna podrobná analýza zvládnutí probraného učiva.

V souhrnu je výuka sledovaného předmětu hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Cizí jazyk

V rámci vzdělávací nabídky je ve škole vyučován německý a anglický jazyk.

Německý jazyk vyučují tři pedagogové. Ve čtvrtém a pátém ročníku je výuka zajišťována učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro první stupeň ZŠ (v současné době si rozšiřuje vzdělání odborným kurzem pro výuku německého jazyka, který je akreditován MŠMT ČR). Na 2. stupni ZŠ vyučují sledovaný předmět dva pedagogové bez odborné a pedagogické způsobilosti (jedna z nich studuje bakalářství na pedagogické fakultě).

Formy a metody výuky užití v hodinách byly rozdílné - v závislosti na probíraném učivu, možnostech žáků a zkušenostech učitelů. Výrazně vyšší úroveň kvality výuky vykazovaly vyučovací jednotky sledované na prvním stupni ZŠ, v šestém až devátém ročníku byla kvalita výuky podprůměrná.

Hospitované hodiny na nižším stupni ZŠ byly důsledně vedeny v cizím jazyce s případnými vysvětleními v češtině. Metodická stavba i organizační struktura byly promyšleny. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti gramatiky, slovní zásoby i globálního chápání cizojazyčného textu. Patříčná pozornost byla věnována nácviku a opravě výslovnosti. Aktivita žáků byla udržována vhodnou motivací, střídáním forem práce, využitím nahrávek v interpretaci rodilých mluvčích. Výuka byla vhodně propojena s hudební, pohybovou i s dramatickou výchovou (rozhovory, dramatické improvizace). Systém zápisů v sešitech, frekvence domácích úkolů i známek je přiměřená. Více pozornosti je však třeba věnovat důslednější kontrole zejména školních sešitů.

Vedení výuky na druhém stupni ZŠ se vyznačovalo neznalostí příslušné metodiky i základních pedagogických zásad. Hodiny postrádaly motivační prvky, činnosti byly jednotvárné, bez diferenciací dle individuálních potřeb žáků. Výuka byla (až na výjimky) vedena v češtině, ani základní pokyny žákům ve vyšších ročnících nejsou zadávány v cizím jazyce. Zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka nebylo vyvážené, znalosti a dovednosti žáků lze celkově označit jako podprůměrné. Celkově je opomíjen rozvoj komunikativních dovedností, dále dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení. Patříčná

pozornost rovněž nebyla věnována nácviku a opravě výslovnosti, chybělo zajištění zpětné vazby. Trestuhodná je absence kontroly sešitů.

Anglický jazyk vyučuje ve čtvrtém ročníku učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí bez příslušné aprobační, v pátém až devátém ročníku vyučující s ukončeným bakalářským studiem pro výuku angličtiny v šestém až devátém ročníku základní školy. V souhrnu je aprobovanost výuky anglického jazyka zajištěna z 85,7 %.

K vyučování cizích jazyků je k dispozici jedna maximálně využívaná jazyková učebna. Ve výuce bylo důsledně dbáno o udržení cizojazyčné atmosféry - celé vyučování včetně pokynů žákům vedl učitel v anglickém jazyce. V průběhu výuky byly zařazovány vhodné motivační metody - poslech cizojazyčného textu, opakování textu vyučujícím i žáky s důrazem na správnou výslovnost, skupinová práce s řešením individuálního úkolu, samostatná práce žáků s okamžitou kontrolou a slovním hodnocením. Ačkoli byla do výuky zařazena sebekontrola žáků i kontrola učitelem v oblasti písemného žakovského projevu, ne vždy jsou důsledně opravovány žakovské práce v sešitech.

V průběhu vyučování prokazovali žáci velmi dobré jazykové znalosti a komunikativní dovednosti.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem je kvalita výuky jazyka německého celkově hodnocena jako spíše podprůměrná, i když úroveň hodin sledovaných na 1. stupni byla spíše nadstandardní. Výuka anglického jazyka je hodnocena jako nadprůměrná.

Matematika

Z celkového počtu 38 hodin matematiky na prvním stupni je odborně vyučováno 28, což je 73,6 %, na druhém stupni školy z 20 hodin je odborně vyučováno 16, což je 80 %.

Probíraná látka byla až na výjimku v souladu s osnovami a časově tematickými plány. V jednom případě bylo do výuky zařazeno a probíráno učivo vyššího ročníku. Řada vyučujících nedokáže přesně formulovat stanovené cíle ve vyučovací hodině, spíše se zaměřuje na popis průběhu vyučovací hodiny.

Na prvním stupni školy využívají učitelé přirozeného zájmu žáků o práci a jejich soutěživosti. Vhodné střídání forem a metod práce tyto prvky ještě více umocňovalo. Pracovní tempo bylo přizpůsobeno individuálním potřebám žáků. Dostatečné množství příkladového materiálu připraveného na tabuli, čerpaného z doplňkové literatury, a individuálně připraveného učiteli na kartách umožňovalo plné zapojení všech žáků. Nebylo však využito diferenciací v náročnosti zadávaných úkolů. Ne vždy byla gradace vyučovacích hodin promyšlená se zachováním postup od jednoduššího ke složitějšímu zejména při opakování a upevňování znalostí. Znalosti numerického počítání byly aplikovány do slovních úloh. Zadání domácích úkolů nesupluje práci učitele, ale v některých případech byl počet zadávaných příkladů pro slabší žáky příliš vysoký, chyběla opět individuální diferenciací.

Na druhém stupni převažuje frontální způsob výuky se zaměřením na individuální práci žáků. Průběžná kontrola samostatné práce, správnosti postupů řešení daných úkolů a výsledků ze strany vyučujících umožňovala individuální zadávání rozšiřujících úkolů. U žáků bylo rozvíjeno logické myšlení, představivost, znalosti byly aplikovány do příkladů z praxe, žáci se učili posuzovat reálnost výsledků. Ke složitějším výpočtům byly využívány kalkulátory.

Grafické práce žáků jsou pravidelně kontrolovány a dle potřeby klasifikovány. U kontrolních prací je prováděna analýza zvládnutí daného učiva, která je ve většině případů pouze zaměřena na globální úroveň třídy a pouze ojediněle adresná k jednotlivým žákům. Hodnocení výkonů žáků ve vyučovacích hodinách mělo převážně slovní charakter s dalšími

motivačními účinky. Kontrolou žákovských knížek byla zjištěna dostatečná informovanost rodičů o výkonech žáků.

Vztah mezi vyučujícími a žáky byl vstřícný a kamarádský s převažujícími autoritativními prvky na druhém stupni školy.

Vzhledem ke zjištěným výše uvedeným skutečnostem je výuka matematiky hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Fyzika a chemie

Odbornost výuky předmětů fyzika a chemie je na škole zajištěna na 100 %.

Východiskem v hodinách obou předmětů byla vlastní činnost žáků, která vycházela z jimi prováděných pokusů, demonstračních pokusů a práce s učebnicí. Žáci využívali své dosavadní znalosti a dovednosti, ale dokázali uplatňovat i zkušenosti denního života. V poznávací činnosti bylo vhodně využito také videonahrávek a tabelárních pomůcek. Aktivní přístup žáků umožňoval vyučujícím systematizovat získané poznatky a provádět závěry. Při hodnocení výkonu žáků bylo převážně využito slovního hodnocení s motivujícími účinky k jejich další práci. Bylo prováděno také hodnocení formou klasifikace. Žáci mají zažitě pracovní návyky a dovednosti, jejich znalosti byly na dobré úrovni. V průběhu každé činnosti byly zdůrazňovány prvky bezpečnosti. Vyučující dokázali svým projevem a přístupem aktivizovat žáky. Úroveň grafických výstupů žáků je průměrná. Laboratorní práce nejsou prováděny.

Výuka fyziky a chemie je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Prvouka a vlastivěda

Výuka prvouky je zajišťována učitelkami splňujícími kvalifikační předpoklady, vlastivědu v pátém ročníku vyučuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Hodiny měly jasnou a promyšlenou strukturu. Zvláště prvouka se vyznačovala velmi dobrou pracovní atmosférou, bezprostřední a živou komunikací žáků. Řada různých forem a metod práce, diferencované zadávání úkolů a samostatné práce plně aktivizovalo převážnou většinu všech žáků. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti, nové poznatky dovedli bezprostředně aplikovat v praxi.

Ve vlastivědě bylo těžiště práce položeno na samostatnou práci s učebnicí a mapou. Žáci se nebáli projevit svůj názor. Promyšleně a diferencovaně zadávané domácí úkoly nesuplovaly práci učitelek, ale vhodně doplňovaly a rozšiřovaly učivo.

Výuka sledovaných předmětů je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Zeměpis

Výuka všech hodin sledovaného předmětu je zajišťována jedním vyučujícím s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Vyučování probíhalo v souladu s učebními plány a osnovami. Žáci byli vhodným způsobem motivováni, zřetelné bylo vedení k samostatné logické úvaze a praktickému využití získaných poznatků. V hodinách se střídaly různé metody a formy práce. Jejich volba byla adekvátní předmětu, tématu a věku žáků. Ne vždy se vyučujícímu důsledně dařilo vhodným způsobem zadávané úkoly diferencovat.

Pamětní znalosti i rutinní dovednosti žáků byly vesměs na dobré úrovni. Zájem o danou problematiku i praktické činnosti byl ve sledovaných vyučovacích jednotkách standardní. Úroveň interakce a komunikace pedagog - žák byla velmi dobrá.

Vybavení učebními pomůckami pro výuku zeměpisu se pohybuje na běžné úrovni.

Kvalita výuky zeměpisu je hodnocena jako standardní.

Dějepis

Hodiny dějepisu jsou vyučovány aprobovaně učitelkou s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Vyučovací jednotky měly klasickou stavbu. Motivujícím prvkem byla pochvala. Při frontálním opakování byl kladen důraz na chápání širších historických souvislostí a vlastní názory žáků. Při výkladu učitele pracovali žáci s učebnicí a probíranou látku vhodně doplňovali. Nástěnné historické mapy nebyly k dispozici a žáci pracovali pouze s mapami v učebnici. Tím byla snížena možnost kontroly a případné chybné korekce ze strany vyučující.

Vyučování probíhalo v souladu s učebními plány a osnovami. Úroveň kvality výuky měla standardní úroveň stejně jako pamětní znalosti a rutinní dovednosti žáků. Zpětná vazba existovala formou klasifikace a slovního hodnocení. Hodiny splnily cíle stanovené vyučující v jejich úvodu.

Výuka sledovaného předmětu má standardní úroveň.

Občanská výchova

Výuka je zajišťována neaprobovaně učiteli splňujícími odborné a pedagogické požadavky.

Hodiny měly jasně stanovené cíle. V šesté třídě byl položen důraz na samostatnou práci žáků. Vyučující vycházel ze zkušenosti dětí, pracovní tempo volil tak, aby se do výchovně vzdělávacího procesu zapojil co nejširší okruh žáků. Funkční a nenásilné bylo naplnění Pokynu náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro základní a střední školy k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, netolerance a xenofobie čj. 20 737/95-21. Referáty, které si žáci sami připravili, se zabývaly problematikou uprchlíků z Kosova, kteří našli mimo jiné azyl i v nedalekém Karlově. Děti velmi citlivě reagovaly na tuto problematiku.

Těžištěm hodiny v osmém ročníku byl výklad učitele a samostatná práce s knihou. Žáci v této hodině byli převážně pasivní.

Hospitované hodiny měly standardní úroveň.

Hudební výchova

Výuka hudební výchovy v šestém až devátém ročníku je plně aprobovaná, v pátém ročníku vyučuje tento předmět učitelka bez předepsané odborné a pedagogické způsobilosti.

Vyučovací hodiny měly jasnou a promyšlenou stavbu. Střídání forem práce a hudebních dovedností žáky plně aktivizovalo. Vhodný výběr písňového materiálu, na němž všichni vyučující uplatňovali i poznatky žáků z teorie a dějin hudby, průběžná pozornost věnovaná kultivaci pěveckého projevu žáků, hra na hudební nástroje, rytmická cvičení i pohybová výchova prokázaly, že kvalita výuky tohoto předmětu je nadprůměrná. Moderní reprodukční technika přispívá k emotivnímu působení hudby na žáky.

Kvalita výuky v posuzovaných hodinách je hodnocena jako nadprůměrná.

Výtvarná výchova

Výuka je zajišťována učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Ve vyučování byl kladen zřetelný důraz především na rozvoj fantazie a estetické citění dětí. Velmi dobré metodické vedení ze strany vyučující, správné pracovní návyky žáků i předložené žákovské práce svědčí o promyšleném používání různých výtvarných technik a témat s cílem rozvíjet fantazii, prostorové vnímání i proporcionální správnost. Optimální pracovní atmosféra, přátelský vztah mezi vyučující a žáky, průběžná motivace a povzbuzující slovní hodnocení umožnily splnit vytčené cíle.

Žakovské výtvarné práce jsou využívány ve školních časopisech a při výzdobě interiéru školních budov.

Výuka sledovaného předmětu je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Tělesná výchova

Výuka tělesné výchovy na prvním stupni je zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, druhý stupeň nemá ani jednoho učitele s příslušnou aprobací.

Ve všech sledovaných hodinách probíhala výuka v souladu s učebními plány a osnovami. Stanovené cíle, obsah, rozsah a náročnost učiva odpovídaly věku a schopnostem žáků. Stavba vyučovacích hodin byla promyšlená, organizačně dobře zvládnutá. Volené metody a formy výuky (cvičení na stanovištích, skupinové činnosti, soutěživé prvky) vzbuzovaly zájem žáků, podporovaly jejich aktivitu a umožňovaly kontrolu prováděných úkonů.

Důslednost učitelů při organizaci vyučovacích hodin, přiměřenost požadavků, povzbuzování a pochvala měly bezprostřední vliv na výkony žáků i na jejich celkové prožívání hodin tělesné výchovy. Žáci mají vytvořeny žádoucí dovednosti a návyky, v průběhu výuky se snažili zlepšovat svůj osobní výkon, pomáhali při přípravě náradí a jejich celkový projev chování měl velmi dobrou úroveň.

Z hlediska kvality vyučování je výuka tělesné výchovy na škole hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Pracovní výchova

Obsah a rozsah učiva byl v souladu s učebním plánem a osnovami a odpovídal věkovým dovednostem dětí.

Výuka byla vhodně motivovaná, vesměs propojená s ekologickou výchovou. Zvolené metodické postupy, i když technicky správné, bohužel nepodporovaly tvořivost žáků a individuální volbu konečné úpravy zhotovovaného výrobku. Tvůrčí samostatnost žáků nebyla důsledně rozvíjena.

Výuka pracovní výchovy je hodnocena jako průměrná.

Z hlediska kvality vyučování je škola hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Úroveň vědomostí, dovedností a návyků byla v hospitovaných hodinách vzhledem ke schváleným učebním dokumentům většinou na žádoucí výši. Jako neuspokojivá se tato úroveň projevila pouze výjimečně v některých hodinách německého jazyka. Také úroveň komunikace a schopnost samostatné aktivní práce žáků je poměrně dobrá, žáci dovedou své vědomosti aplikovat. Činnosti žáků v ročnících nižšího stupně se vyznačují vyšší mírou aktivity a spontánnosti než ve vyšších ročnících, kde v projevu žáků převládá spíše pasivita.

V pololetí školního roku 1998/99 prospělo z celkového počtu 234 žáků 93 %, téměř 26 % z 93 žáků druhého stupně prospělo s vyznamenáním. Minimum (asi 7 %) neprospívajících žáků je dokladem péče vyučujících o žáky s menším nadáním. Zapojením do naukových, sportovních, výtvarných a hudebních soutěží prokazují učitelé svou práci i s žáky nadanými a talentovanými. Úspěšná umístění zejména v oblasti výchov na okresní a vyšší úrovni lze považovat za systematický úspěch školy.

V příštím školním roce bude 61 % vycházejících žáků pokračovat v přípravě na povolání ve středních odborných učilištích, 33 % bude dále studovat na středních odborných školách, jeden žák byl přijat ke studiu na gymnáziu. Z uvedeného přehledu vyplývá, že zájem žáků

a potažmo jejich rodičů se v přípravě na budoucí povolání orientuje na odborně praktická zaměření.

Anketa pro rodiče prokázala, že asi 63 % respondentů je spokojeno s přípravou žáků pro další studium či nástup do zaměstnání.

Škola je z hlediska úrovně výsledků učení hodnocena jako standardní.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Pravidla chování žáků jsou jasně stanovena řádem školy. V jednotlivých ustanoveních jsou vymezeny nejen povinnosti, ale i práva žáků v souladu s dokumentem Úmluva o právech dítěte.

Z přímého pozorování v hospitovaných hodinách i mimo ně je zřejmé, že jsou žáci vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů, mezi žáky a pedagogy školy panuje příznivá atmosféra ve smyslu tvořivé spolupráce. Chování a jednání žáků se jeví jako zdvořilé, kultivované, bezkonfliktní. K utváření všeobecné kulturnosti vystupování a prezentace vzájemných vztahů přispívá kromě soustavné práce třídních učitelů a vyučujících výchovných předmětů i korektní jednání s žáky ze strany pedagogů i ostatních zaměstnanců školy.

Z přehledu hodnocení chování za první pololetí školního roku vyplývá orientace na hodnocení pozitivní. Byl udělen pouze jeden druhý stupeň z chování, 39 výchovných opatření k posílení kázně a šedesát pět pochval.

Z výsledků dotazníkové ankety mezi rodiči je zřejmé, že téměř 75 % dotázaných hodnotí kladně vztahy mezi učiteli a žáky, 81 % rodičů dále konstatuje, že jejich dítě se cítí mezi spolužáky spokojeno.

Z hlediska rozvoje osobnosti žáků je škola hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Funkci výchovného poradce třetím rokem vykonává učitelka bez příslušné odborné a pedagogické způsobilosti (15 let působila jako vychovatelka, 6 let vyučuje). Je absolventkou kvalifikačního studia pro výchovné poradce, jak ukládá vyhláška MŠMT ČR č. 139/97 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Plán výchovného poradenství je písemně zpracován, jsou zde vymezeny rámcové úkoly poradenství v měsíčních obdobích během školního roku. Jedná se zejména o informační činnost směřující k volbě dalšího studia či jiné formy přípravy na budoucí povolání žáků, dále spolupráci s rodiči v rámci stanovených konzultačních hodin, třídních schůzek, individuálních pohovorů, spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče a informačním poradenským střediskem při Úřadu práce v Bruntále. Výchovná poradkyně rovněž eviduje žáky vycházející a žáky integrované (výkaznictví integrovaných žáků je vedeno ve smyslu Pokynu MŠMT ČR čj. 16 138/98-24). Spolupracuje také se zástupci středních škol okresu. Vykonává rovněž funkci protidrogového preventisty na škole.

Práce výchovné poradkyně má značné rezervy zejména v globálním pojetí poradenských služeb školy. Nedůsledně vedená evidence o umístění vycházejících žáků znemožňuje učinit si celkový obraz o situaci v této oblasti. Při práci s integrovanými žáky chybí ze strany výchovné poradkyně koordinace vyučujících provádějících individuální péči o tyto žáky, neboť ne všichni jsou v této oblasti proškoleni. Nepřesná je i evidence o kontrolních šetření žáků pedagogicko-psychologickou poradnou. Minimální je poradenská činnost pro třídní a ostatní učitele zejména v souvislosti s řešením vzniklých výchovných nebo výukových problémů. Preventivní

program sociálně-patologických jevů je zpracován pouze formálně, vedením školy není sledováno jeho plnění.

Spolupráce školy s rodiči a kvalita poradenské služby pro rodiče i děti byla dotázanými hodnocena převážně pozitivně (77 % pozitivních odpovědí).

Služby poradenského charakteru v rámci školy a celý systém výchovného poradenství je hodnocen jako spíše podprůměrný.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Výběr volitelných a nepovinných předmětů (viz výčet uvedený v bodu 2.2) je přizpůsoben zájmům žáků a podmínkám, které v dané lokalitě může škola vytvořit.

Na škole vyvíjí svou činnost také 13 zájmových kroužků pro cca 300 účastníků z obou sousedních a dalších spádových obcí. Na volnočasové aktivity je po dohodě s školským úřadem určeno 30 hodin pracovních úvazků pedagogů.

Škola se zapojila do projektu *Program podpory zdraví ve škole* a postupně připravila soubor podmínek pro příslušné aktivity. Od počátku příštího školního roku by měl být projekt již komplexně plněn.

V rámci ekologických projektů provádí škola na svém vlastním zařízení pravidelná meteorologická pozorování a měření. Soutěž ve sběru různých odpadových surovin je vhodně motivována také naléhavou potřebou ochrany přírody. Ve spolupráci s *Recyklačním dvorem* ve Světlé Hoře, kam se odpad odevzdává, je soutěž pravidelně vyhodnocována a žáci mají možnost získat dohodnutá ocenění.

Škola také organizuje prodejní výstavy knih, učebnic, hraček a oděvů ve spolupráci s velkými firmami a distributory pro žáky, rodiče i veřejnost. Organizační záležitosti obstarávají žáci sami. Akce bývá významnou příležitostí pro prezentaci výsledků zájmových kroužků (výrobky, výtvarné práce, ukázky práce s počítači, ukázky vaření a příprava občerstvení s ochutnávkou).

Redakční rada žáků vydává měsíčník *Anděláček* o životě ve škole, turistický a zálesácký kroužek vydávají časopis *Psanec*, který je distribuován po celém území Moravy. V obecním *Zpravodaji* má škola pravidelnou rubriku, kde informuje veřejnost o své činnosti a každý rok vydává *Ročenku školy*. Letos vydala k výročí základní školy *Almanach*.

Na třídních schůzkách a setkáních s rodiči jsou promítány dnes již oblíbené videozáznamy o činnosti žáků v jednotlivých třídách i v zájmových útvarech. Pro rodiče i veřejnost všech okolních obcí organizuje škola rozličné kulturní a společenské akce, např. *Hudební festival* místního významu, *Vánoční koncerty* ve spolupráci se Soukromou ZUŠ v Bruntále, kulturní program na *Setkání důchodců*, *Den matek*, zimní *Matějský karneval*, *koncerty pěveckého souboru* pro dvě věkové kategorie dětí a jejich rodiče, v rámci výročí *Den obce* uspořádala škola akademii a taneční bál pro veřejnost.

Převážná část dotazovaných rodičů (asi 89 %) je s nabídkou akcí pro volný čas dětí spokojena.

Aktivity, které škola vyvíjí, jsou v mnoha směrech hodnoceny jako velmi záslužné, současně jsou vytvořeny dobré podmínky pro primární protidrogovou prevenci, proto jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Školní družina

Školní družina má v provozu tři oddělení. Pracují zde tři vychovatelky, z nichž jedna nemá příslušnou kvalifikaci. Dvě vychovatelky mají snížený pracovní úvazek. V současné době stav přijatých žáků nepřesahuje počet stanovený vyhláškou MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Vnitřní řád, vydaný ředitelem školy, obsahuje všechna potřebná pravidla provozu školní družiny v daných podmínkách. Plán činnosti školní družiny na školní rok zpracovává vychovatelka pověřená jejím vedením. Ta se zúčastňuje pedagogických rad, které škola organizuje, její další kompetence nejsou zcela přesně stanoveny.

Drobné nedostatky v zápisech do *Přehledu výchovně vzdělávací práce* byly v průběhu inspekce odstraněny.

Družina užívá jednu místnost v hlavní budově školy a dvě přízemní místnosti ve vedlejší budově, kde je umístěna v prvním podlaží také mateřská škola. V přízemí se dále nachází kuchyně, sociální zařízení a místnost, která slouží jako sklad pomůcek a zázemí pro vychovatelky. Vstupní chodba je současně šatnou. Místnosti jsou malé, z velké části zaplněné nábytkem, jehož praktické využití je sporné (psací stoly, množství polic vzhledem k potřebným a skutečně používaným pomůckám). Žáci své zájmové činnosti uskutečňují převážně u stolů, které vesměs neodpovídají antropometrickým požadavkům vzhledem k nejmladším dětem.

Značná zastaralost a opotřebovanost veškerého nábytku a kobereců včetně uspořádání interiéru nepůsobí estetickým a přívětivým dojmem. V místnostech jsou vystaveny výrobky a výtvarné práce dětí, které mají poměrně dobrou úroveň, ale v daném prostředí málo vyniknou. Vstupní prostory nejsou vhodně esteticky upraveny.

Úroveň výchovně vzdělávacího procesu byla posuzována z hlediska podmínek, jeho průběhu, šíře nabídky a souladu s předloženými týdenními plány. Rovněž byla sledována úroveň interakce a komunikace vychovatel - žák, psychosociální klima, zájem a aktivita žáků.

Družina nemá vytvořeny podmínky, které by umožňovaly žákům volbu mezi různými činnostmi. Proces probíhá většinou tak, že celá skupina vždy vykonává společnou činnost (zájmovou a rekreační) v jedné místnosti nebo venku a její kvalita je závislá na účinnosti zvolené motivace. Tento způsob nepodporuje individuální osobnostní rozvoj žáka, výchovu k samostatnému myšlení a rozhodování.

Pozorováním pedagogického procesu bylo zjištěno, že vychovatelky věnují přípravě na práci s dětmi velkou pozornost, snaží se volit účinnou motivaci ke splnění předpokládaného záměru. Úroveň interakce (vychovatel - žák) a vzájemné komunikace byla převážně velmi dobrá. Děti se rády účastnily hromadných nebo frontálních činností, aktivně se do nich zapojovaly a většinou se snažily všechny úkoly plnit. Do procesu bylo vloženo několik prvků tvořivé dramatiky, které příznivě ovlivnily emocionální stránku dětského prožitku.

Školní družina koordinuje svoji činnost se školou, umožňuje žákům účast na dalších formách zájmových aktivit školy. Spolupráce s výchovným poradcem, s rodiči a prezentace na veřejnosti není dosud rozvinutá na žádoucí úrovni.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti školní družiny jsou hodnoceny jako spíše podprůměrné, úroveň pedagogického působení nepřesahuje běžný standard.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Sledovaná základní škola je školou s dobrými výchovně vzdělávacími výsledky a promyšlenou organizací práce. Na základě zjištěných skutečností je v souhrnu hodnocena jako *spíše nadprůměrná*.

Při kontrole dodržování obecně závazných právních předpisů byly zjištěny nedostatky uvedené v Protokolu o kontrole.

Vedení školy a všichni její pracovníci vytvářeli optimální podmínky pro výkon školní inspekce.

Vymezení základních kladů:

- Promyšlené a efektivní plánování činnosti školy a její organizace,
- příznivé podmínky pro další vzdělávání a odborný růst pedagogů,
- vysoká úroveň vnějšího informačního systému školy,
- velmi dobrá obsahová i formální stránka výroční zprávy školy,
- mimořádná nabídka aktivit školy, která pozitivně ovlivňuje výchově vzdělávací činnost.

Vymezení nedostatků:

- Nedodržení učebních osnov matematiky v šestém ročníku,
- nepříznivé personální podmínky vzdělávání zejména v oblasti cizích jazyků a výchov,
- nedodržení vyhláškou stanovené délky vyučovacích hodin a přestávky mezi dopolední a odpolední výukou,
- nesystematická práce výchovného poradce,
- nevyhovující podmínky pro činnost školní družiny.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

Ve spolupráci se zřizovatelem vytvářet podmínky pro zlepšení personální situace v pedagogickém sboru a jeho stabilizaci.

